فهرست ما فی المجلد – تعدادی فرمان و نامه و مکاتیب سلطنتی و درباری از زندیه تا قاجاریه و چند نامه از صفویه و قبل
در متن   و آثار شعرای معروف و غیر معروف

در حواشی تذکرة الشعرا مختصریست که کاتب تألیف کرده و نام و آثار چند شاعر در آنست
که در تذکره ها بعضی نیامده ایشان عبارتند از وفا و تایب

۱- میرزا عبدالله طبیب صاحب مثنوی معروف بیمار و طبیب ۲۵

۲- وفا ۴۳

۳- تایب سلطان نعیم بیگ شاملو که با کاتب تذکره دوست و نایب الایاله فارس بوده ۱۰۷

۴- ذره ۴۰

شرح فرمان اعلیحضرت محمد شاه قاجار خلد الله ملکه در باب سفر هرات [illegible]

[illegible] عالم [illegible] [illegible] مهام سلطنت [illegible]

[illegible] ممالک [illegible] معاملات [illegible]

و نور چشم فرخنده [illegible]

[illegible] مولت [illegible]

[illegible] غوریان [illegible] شهر هرات [illegible] جمیع [illegible]

[illegible]

[illegible] عالم [illegible]

[illegible] الامراء العظام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] الامراء العظام [illegible] خان [illegible]

[illegible] الخاقان محمد صدیق خان و محمد [illegible] خان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

و از ارزش ایام و این شهریار [illegible] [illegible] [illegible] از [illegible] [illegible] محروم [illegible]

باندازه [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] کارهای [illegible] [illegible] [illegible] علمای [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

اوروز [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] مسئول [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] کار

و از [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] انگلیس و [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] کرده [illegible] [illegible]

[illegible] اعلام [illegible] [illegible] [illegible] عظمی [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ممالک

[illegible] محروسه [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

معروض [illegible] [illegible] [illegible] جمادی الثانی [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] قاجار [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

افغان [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] محمد خان [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] غازی [illegible]

۴

شرح فرمان همایون [illegible] اعلیحضرت شهریار [illegible] ناصرالدین شاه قاجار [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

بجهت [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] احوال [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] مملکت [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

بار غفیر

نا هر ساعت باعث دولت مستطر و وی تازه نامه از ملاقات خراسان محمد حسن خان الله دولت کرام
رحمی کشور از دو ساد و امرار اخبار بیرون افزائی بر افراشته و بنای شورش [illegible] و هر زنگ فساد در آن سیاه خود نموده اهالی
خراسان بر ترتیب غوایت و شقاوت و انواع حیل و مکاید او و ارباب [illegible] حضرت اقدس
ما [illegible] مراسان [illegible] آمده [illegible] ابر رضا و [illegible] کرده بنای شورش گذاشته
برادر استقرار ذات [illegible] و [illegible] خلاف [illegible] اکرم [illegible] لشکر [illegible] نصرت [illegible] بود
و تقریر [illegible] مشغول [illegible] رحمة [illegible] از جانب [illegible] دولت [illegible]
کنند [illegible] ارادت [illegible] اشعار [illegible] و الله [illegible]
[illegible] اجرار [illegible] مرا فرمان [illegible] معظم [illegible] الله [illegible]
[illegible] مستعد [illegible] فرجام [illegible] از جانب [illegible]
[illegible] نصیحت [illegible] مستقل [illegible] خواب غفلت
[illegible] جمیع لشکر را از اطراف [illegible] لشکر [illegible]
انواج [illegible] الله [illegible] از خیام [illegible] حرکت کرده [illegible]
نصرت [illegible] دارند [illegible] از جان [illegible]
و [illegible] دو اطراف [illegible] شهر [illegible]
[illegible] نهاد [illegible] آنجا را گرفته در [illegible]
[illegible] نصرت [illegible] شورش [illegible] ان [illegible]
در صف [illegible] لاهور [illegible] ثابت [illegible] کرده
[illegible] اختیار [illegible] دست [illegible] رسیده [illegible]

دل [illegible]

[illegible] بیرون [illegible]
[illegible] خراسان [illegible]
[illegible] حضرت [illegible]
[illegible] صف [illegible]
[illegible] لشکر [illegible]
[illegible] نصرت [illegible]
[illegible] جمیع [illegible]
افاد [illegible]
[illegible] محمد [illegible]
اشرار [illegible]
[illegible]
[illegible]
اعمال [illegible]

۸

[illegible]

ازدواج ... شده ام

از ... تشریف شده ام

ما ... [illegible]

تاریخ و ... در ... [illegible]

از ... شده ام

... کرده ام

تاریخ ... [illegible]

... شده ام

... [illegible]

... [illegible]

... ادل ... [illegible]

... [illegible] ۱۳۰۳

[illegible]

... [illegible]

اعلام همایون حضرت محمد شاه که در دار الخلافه طهران
انطباع یافت فی شهر شوال المکرم سنه ۱۲۵۴

بر جمهور نوکر و شاهزادها و امیرزادگان و حکام و فرمان روایان و امرا
و سرتیپ و سرهنگان و علما و فضلا و حکما و روسا و برایای مملکت ایران
پوشیده نماند که شاهنشاه دین پناه که ظل مبسوط الهیست و مؤید من عند الله
همواره اوقات همتش با خلق خدا به مهمات و جمله مردمان را عیال خود
داند و کفالتشان را بر ذمه معدلت لازم شمارد خاصه تجار که
سفار و دهاقین و زارعین دیانت آثار و اهل صنعت و پیشه وران
و خادمان زمان و با عموم ایشان التفات و عنایت خاصست چه تجارشان
پایه نعمت و عزت دولت و دولتند و مایه ثروت و مکنت ملک و ملت
در طریق تجارت بر و بحر بپایه وجد و جهد مایه کارکنان بهر جا که از
تا نفایس برند و خصایص آرند و به هیچ پست نگذارند و بادکالای ممالک
اندر معاملت به یکسان وجهین نکو بین همقطار باشند و همین امتیاز
مر ایشان را افتخاریست که با ارکان دولت همانند در پایه و مایه برابرند
و همچنین دهاقین و زارعین و ارباب فلاحتشان در فصول اربعه به هر عام
در کار مزرعه کنند و حرث نمایند آب از رود و چشمه و کاریز جاری آرند

اجیار

و احیای اراضی موات از نبات کنند و اجرای حیات از حبوب و ثمرات و بنین و
نبات و آب و شکر را بهر غذا علیق و غذا از ... و سایر را از خواص و عوام
قوت و قوت از حاصل ایشان بی شبهه کسب حلال دارند و حرفه مباح
از نتیجه الزارع و لوکان غاصبا و نیز از صنایع بافی و جولاهی و نداف و جبه داری
و سیاقی و شان اسلحه و ثیاب جا ملت و از دیگر صنایع و پیشه وران مر سپاهی
و رعیت را اثاث و اسباب ... متاعی و ... القیاس هند و چین شناس
از رعیت و چاکر راضی است ترک و تاجیک و ... و کوچک فرقه ...
در اینها و در ... با اجناس ... در حضرت ... مایه عزت و نعمت است
و پایه رفعت و مکنت و الذین آمنوا و عملوا الصالحات ... ما کان ... که
انصاف راه صراط مستقیم ... جهان ... سلک ... را این که ...
اندازه دانند و از انصاف ... نرانند و برین ... در ممالک ... آثار خواه
نه پسندد و خلاف احکام و امرا و ... مملکت ... و انصاف
پیچیده ... و ... عقاب ... حکام و ... و کارگزاران دیوان
مملکت ... باید ... و ... و محاکمات ... با اهم
و خود ... که ... رجوع ... و آنان ...

و تا بعضی حتی که اهل هر خانه با اهل خانه و استاد هر دکان با اجیر و شاگرد خود
به انصاف و موافق شرع مطاع باشد و هیچیک از تعدی و تجاوز نکند و هیچ امری
از امور از ظاهر شریعت غرای محمدی صلعم در عین مسلک و قدرت سلطنت شریعت
خلاف و انحراف نورزند و در تخلف عمدا ملک و هم چنین هیچیک از شاهزادگان و
امیرزادگان و حکام بر ذی نفسی و نفسی ستم و ظلم و تعدی نکنند چه شاهنشاه آزار موری
نخواهد و نپذیرد از پرتو مهر عاطفت خسروی از بیگانه و خویش هر کس نگاه دارد تا
رعیت را اهم و اوجب و الزم است در همه سلسله مراتب جهانبانی با شاهی بعزم نظم
ممالک شرقیه از مرکز خلافت علیه دور است هر گاه بعد او بر ایشان چیزی از ز
شاهزادگان و امیرزادگان رفته باشد که از استماع آن کلمات ارکان ناخوانا اند و حقیقت
ماجرا بخلاف بعرض آرند و اگر بر خلاف دروغ بنمایند از تقصیرشان نمی فروغ مانند
و بالجمله قرب سی سال است شاهنشاه اسلام پناه محض از جهت حفظ بیضه اسلام و حرمت
مال و ناموس و عرض و نفوس انام بدفع و رفع و قلع و قمع طوایف خلاف
که مسلمین را مرسته باسیری می بردند و بعرض بیع و شری در می آوردند و تمامی همت ملوکانه بهمت
خدیوانه بر آن معطوف است و خزاین و نقود را به ازاء لشکریان صرف و سپاه
و لشکر هم جانها برین راه نثار آورند و جدی و جهد و کوششها که قدر آنها افزون دند

ناکار

ناکار ارشد کوشند و تمامی طوایف و مرز و بوم بلاد شرقیه از سرحد چین الی کنار
سحر و ستم گذشت سوای حصار شبک خرابی از اثرات شرح و بسط و تفصیل
موجبات تعطیل شد از این در فرابری قضا بلقین اطراف ممالک محروسه
اعلام رفت آن و در اینهمه بعداً کذا لعثمان مرکز خلافت قاهره بعطوف
آورند تا جهانیان دانند جهانداری کسی لجاج و احتجاج هرگز نباشد و چون نامه
جناب هدایت و ارائت نصاب افاضت و افادت اعتصاب مجد
الالباب قدوة المحققین خاتم المجتهدین حجة الاسلام و المسلمین ابو الفضائل
والمفاخر فخر الحاج حاجی سید محمد باقر حفظه الله در جواب سعر و منه المحرم مخارلت
انگلیس مرقوم داشته اند و اینک صورت آن اهم بدار الطباعه سنه طبع و در اطراف
مملکت جاری مجرای محکمات علمای اهل است بدلایل واضحه که جناب ایشان
بر آنها موجه آورده اند از این طرف قرآن اشرف بحث و ایراد وارد نخواهد شد
و اما حال اینهمه مساعی و مصائب را که سلطان جهانبان کشیده مقصود حصر
دفع مظالم ازبک کان خذلهم الله است و ندارند تا مسلمین و مسلمات ایران گرد
پاس بانید و این جهت نمایند نه آنکه جور و ستم و آزار کشند پس هرگاه رعایا
هر چه نزدیکی بالکه پوشیده ندارند و با کمه و تشویش برای تعرض کنند سلطان

که در رفع و دفع مظالم رعایا و بلاد خویش اینهمه رنج کشید که بر ستم و ظلم و حیله شان
چگونه راضی شود و کیفر نکند و چنین بسامع اعلی حضرت عرض رسید از ارباب عمایم
رسیده‌اند لکن نکوهش باشد بر این وجه رسیده که بعضی از آنها به اطلاع صاحب دیگر املاک
دیگر فروشند و بدانچه صاحب قدیم و جای جدید و در میانه نزاع و قتل و مفسده
واقع شود و نیز کسی دیگر در میان ده نفر وارث متروکات مورثی را هر یکی از آنها
مخصوص که زمین نایب الامم و این مال مجهول المالک است بدین واسطه
در میانه آن ورثه انداخته و بعضی دیگر قباله‌های ولایات و ملک شخصی بعضی را بعد فروخته
و بعضی تجار و رعایای کم‌مایه گویند که مال تو حرام است یا القرض القرآن صاحب
مال شد همه هزار بالیه داشته از او یا بعضی بهانه کسی از قبل آن مال را
بر جلال کرده‌اند و ایضا بعضی بعرض رسیده بسیار بدر بها رحمت داده‌اند از
بلاد و تاجرها و صرف کرده و مال بعضی از ایشان خریده‌اند و بابت انکار کرده و هیچ
نداده‌اند و نیز معروض شده است املاک مردم دیگر را این اشخاص بحیله شرعیه
ضبط و تملک را هم که بر ایشان مسیرند بابت نظام تصرف کنند و پس
نداده حتی مرد منعمی عرض کرده در مجلس جناب قدوة المحققین حاجی سید اقر[illegible]
بوده که از این قبیل اعمال از آن بلدها مذکور شد و جناب ایشان از تغییر
رفت فرموده و برخلاف آنها نیز بعرض اقدس آورده‌اند علاوه جمعه

مآل

بیان بعضی اعمال علماء و مظالم آنها که سلطان وقت نوشته آمده و پاره‌ای از آنها اشارت کرده

مآل علما و فضلاء و فقهای [illegible] عالمیان [illegible] از ایشان است چه
علمای کار ایشان بنابر آنکه با بلاد آشوب و فتنه و ظلم و ستم بابت این مردم آنها را آزار می‌دهند
و از آن جمله علمای سوء به رغبت و تحریص پادشاهی دولت و دین کشیده و خیمه‌ها از
برای شرف نصرت سپاه اسلام و آتش آن کرده‌اند و هیئت طلب خسته
و خیلی از احکام نشده و در وقت [illegible] ادراک و ائمه هدی آنچه گفته بار آیات
خلق خدا و رعیت پادشاه اقدام داشته‌اند و [illegible] اصلاح و صواب [illegible]
کثرت اشتغالهم بفعلی هذه العرایض [illegible]
و از این پس [illegible] احکام اندر معاملات و محاکمات و مرافعات شرعیه فرعیه [illegible]
الجمهور والدهم [illegible] کافه شایع شود و رفع آن [illegible] موقوف [illegible]
در [illegible] معتبر و صحیح باشد و آن این است که از این پس در دیوانخانه
صفحه کاغذی بر دن خواهند که هر چه بر آن نوشته باشند از معاملات و محاکمات
و مرافعات شرعیه [illegible] معتبر صحیح خواهد بود و رفع این ساختگیها و تلبیسات خواهد شد
ان شاء الله [illegible]

مطلب نوع ثبت اسناد که قرار یافته مجری شود

بسم الله الرحمن الرحیم

این رساله‌ایست در صنایع شعر از [illegible] الرامی و آن مشتمل است بر ده قسم

بنا بر اصطلاح استادان سابق اختصار کرده‌اند ده باب

مصرع مسجع [illegible] در صنعت مولف [illegible] ترصیع لزومی

[illegible] اصطلاح اهل [illegible] عبارت از تقسیم الفاظ [illegible] صنعت [illegible] چنانکه

دعوی [illegible] موافق و مطابق باشد چنانکه [illegible]

ای قصه [illegible] و [illegible] آشیان

صبا [illegible] گلستان شد [illegible]

ز دلم [illegible] در صنعت التجنیس

است [illegible] صنعت [illegible] کلام [illegible] چنانکه

من [illegible] آرم [illegible] در صنعت التجنیس التام

و له ایضا

یک لفظ از دو صنع باشد و [illegible] چنانکه [illegible]

[illegible] و چنانکه [illegible]

[illegible] آورده در تجنیس [illegible] مولف [illegible]

[illegible] در نظم [illegible] لفظ [illegible] باشند

چنانکه [illegible] قسم است

تجنیس تام [illegible] عبارت از [illegible] لفظ [illegible] مختلف [illegible] چنانکه [illegible]

[illegible]

[illegible] تجنیس ناقص [illegible] مولف [illegible]

[illegible] مختلف [illegible] چنانکه [illegible]

[illegible] لکه

[illegible] الفاظ تجنیس [illegible] چنانکه [illegible]

[illegible]

[illegible] باز در ده [illegible]

ز رهم بر آن درد و درد   لیکه ولای دو اشعار هجر وصف که کو   حسن بمرد آن با سپاس بحر و بحر برد

در مصاب پیاله لم کن کمی جرع مانده است   ره بسای برو ارگ و اشتیم کوه کوه

تجنیس ایراد فی مؤلف الحسان شرح لفظ مماکس آید در آخر منحرف برای مشابه چنانکه با

و با نافه دانه عنبر و غمره چشم و چشمه   سر چون شیشه روی شیشه تغیر   نه بهرام مهرام

کیوان نه تیر   در تجنیس مرکب و آنچه پایان شاعر و لفظ مماکس آید مرکب ثابت

و قامت راست هوا است   علاج درد دل است درد هجران   چه لازم است دلبر گرفتی

چرا از دشمنان دل گرفتی   ای لعل لبت که بحر گوهر بار   آمده بر لعل لبت گوهر بار

چون رسید به نور چهره اجابت   آمده به شد پیش تو تا بنده به شد   مهر همه دلبران

گیسوی

گشته تری   چو مه دارد آن سیاه گیسو سرای است جوه به روح ساز دل کرده   کاه برکف

هر کس سر روی بهار جوشیده کلاله بشر   باز الست بهر که کلالشر   شابه

تجنیس مرکب چنانکه از آن الا مجرکت محرف چنانکه   هر آن خسرو اورا اسجادات لهو

لعل دراح اور اسه عادت لهو   و فارحو الا هردی در رای   به عادت نه علی سیادت لهو

تجنیس مکرر فی مؤلف چنان است که در شاعر در آخر شعر لفظی را مکرر ذکر کنند

دل

و معنی مختلف باشد   کمان ابرویت سپر و با سطان چشم کرکی کری مر دو شهر

اشوب را در کنار جوی   هر شکل ار کپوی ور ابدیت دلیت تا کو کو

اسپ رکمند آو کشنه و سایه پر چرخ نالیه است   کهی مار سوی چراست چوش خرام

و می لطف دارد عاشقان را چو جوی   مسیر الحکم کمان رخان و صحن چمن   حدیث غلت ش بس

بان کلاکوی و این ترجیع عشرکار است و کم بالا کش   تجنیس مطرف

مؤلف گر دان صنعت چنان است که در شعر فاری دو لفظ مشابه آورد به تحریف مختلف باشد چنانکه

قدم و قدر و عمل و عیب   ترک را اسلام است که چون قدح طاغیان

را از طعام   تجنیس خطی فی مؤلف این صنعت چنان است باشد

به فارسی دو لفظ آورد مماکس تجنیس کتابت جنانکه ثلاث و تراب علم و عجیب

حرج ساها به همه لیسیدی قدر   نشان او اسمان باشد   که اگر کسی سرا و بر بتر بکشد

در

زرکش کم تا رسوم حیاش   ابن شاک آخر یک لفظ تجنیس ایهام است

استهلالی فی مؤلف این صنعت چنان است که جاه مده در آن جاست بکار شعر فارسی دو لفظ

مماکس و مکرر متقارب چنانکه باشد و لیکن لفظ و لفظ ترکیب در راه نثر و اشعار

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

همه سحر آفرین در گفته ولی همه جادو زبان در خوش بیان

گرفته هر کلامش در هر کنار ی

حریفان هر طرف دعا ... دوی

یار کلیمش ز دست نگار

همه چون گل ز بزم ... پریش

همه رسم آشنا در آشنا

سهی بالا ... سنبر

چو عثمان ...

همه ... گلشن ...

در اقلیم ... شهریاران

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در این دادی دلی و در عشق

زغم اندیشی طالع بود در کس

[illegible]

گهی با همرهان همرهان باشی گهی با همرهان همرهان باشی

[illegible]

عنایات ... ضمیر انور ... اتفاق [illegible]

ناطقه ضمیر [illegible]

و اخلاص [illegible]

[illegible]

عاقبت [illegible]

[illegible]

چهارم دران جلاب ... [illegible]

دران خرم ... [illegible]

[illegible]

چو در صفات ... [illegible]

کنون از ربیع ... [illegible]

جهارلا خورده‌اند و رهگان رفت

[illegible]

بر آن صد گونه نازش دلستانها
بر آن بستر که بود از خسته جانها
چنان بنوشت بالا [illegible]
جواب آمد [illegible] صبا بود
یک جنبش [illegible]
خطاب از جنبش [illegible]
[illegible]

[illegible]

خداوند هر سری سری نهاده است
دری بر هر دل از رازی گشاده است
کسی کو خاک پای مقبلان است
[illegible]

[illegible]

این صحرا که نشنی صعب گذار است · چون غلطیده پس هر سو گذار است · در آن نه منزل نه ماه منزلت · پس هر سنگ پنهان اهرمن است

[illegible]

حکم [illegible] الصارم که عالیجاه رفیع جایگاه عزت و سعادت همراه فخامت و مناعت دستگاه صداقت و ارادت آگاه عبدالله خان شاهسون بمزید مراعات خاطر انور سرافراز بوده بداند که [illegible] ارادت رحمه الله تعالی [illegible] خاص و اصل حضور انور [illegible]

[illegible]

جواب آگه دل آگاه دلنواز · کشاکار عالم [illegible] طلب کار بار عاقبت سوز · ز دوستی سوز درد داری عشق [illegible]

بدو را حرفی است زود با اگر از برق تیغش آورد یاد کلید دولت حق در کف او قضا با رد قدر سر پنجه او سر کشش که مستکبر شده

خدا را خطم بر قفا ده

کفش ابر کرم و دستش یم جود ماهان از کف دستش یم جود

فلک گرفته آواز کمانش جهان پر گشته از صیت جلالش

که مست از دولتش جوزا علامی جهان وابسته زری نیامی

ولە ایضاً

تا که صبح ازل از مشرق [illegible] دم بود
[illegible] فیض [illegible] وفا [illegible] کلک ما [illegible] بود
آفتاب سخن خوب [illegible] جلوه حسن [illegible] بود
آتش عشق [illegible] همه عالم بود
کافر زلف [illegible] ره آدم بود
[illegible]
همه کس مرتبه [illegible]
عجب این [illegible] بود

[illegible]

ولە

در میکده عمر [illegible] هیچ بود
در ادبار [illegible] هیچ بود

[illegible]

44

اعلام ... عصمت ... الاعظم و

... السلطان ابن السلطان ... الخاقان ابن الخاقان ...

[illegible]

در راه ... [illegible]

علی ... [illegible]

[illegible]

26

صد ره دستگیر اگر شد ما
ما صید ضعیف ناتوانیم
صیاد بکش نکشی بر ما
این طالع بر که روزی
وصل تو [illegible]
روز [illegible] خوش

برکش تحمیل عین
[illegible]

الحق [illegible]
مجید [illegible]
[illegible]

ولــه
[illegible]

ولــه
[illegible]

عمدة العلماء [illegible]
قدوة الفضلاء [illegible]
المحققین [illegible]
[illegible]

ولــه
[illegible]

[illegible]

وله

[illegible]

ایدر منظر کوزلری کافر [illegible]

قانع بنگاه [illegible]

عاشق دلسوخته [illegible] کلشان

کام بعشاق [illegible]

درکمر یوباده جهان [illegible]

[illegible] عبث [illegible]

وله

عارکه بوسه [illegible]

[illegible]

فانها اتهم علی الذین [illegible]

[illegible]

وله

چو بود در نظر مصطفوم [illegible]

[illegible]

وله

[illegible]

وله

[illegible]

وله

[illegible]

[illegible]

مرا [illegible] دل [illegible]

که [illegible] ابرو [illegible]

[illegible]

شرف زیور است

[illegible]

بسیار نازک

[illegible]

و آینه نور صبح صادق

[illegible]

ولہ

[illegible]

چه خوش باشد صبح را ...
می کرد دیوانه را اسیر
کرد دیوانه را ... توان کرد
روزی این سینه که باید ...
ای آه ... سنگ گران توان کرد
جدا از ... نستن جان

درع عنبر زره ... عنبر رد ... ملا
مرا نا خشنود در تمام بدم

از وی گل غمزه دیر مژگان
... جدا میکرد
... کرد

[illegible]

وفا کم زن که در جان محبت میخانه [illegible]

الحمد لله [illegible] نان در داده میرود

پیاپی [illegible] مقصود است ابر رحمت کرم زا

[illegible] ارض [illegible] کرده و با شاه میرود

دل عاشق را [illegible] شد [illegible] عشق

می کلفام [illegible] چو [illegible] جام میرود

[illegible]

وفا [illegible] کم [illegible]

[illegible] ملک جمع [illegible]

ز الف او [illegible] قرار [illegible]

[illegible]

[illegible]

ولِه

[illegible]

طاقدیس [illegible]

ولہ

[illegible]

جهان

[illegible]

ولہ

[illegible]

عالم افلاک

عالم عناصر

عالم لاهوت

عالم ملکوت

دهقان [illegible]

سینه [illegible] سیاه

[illegible]

جهان

[illegible]

[illegible]

جوان ست نظر با جمال [illegible]

[illegible] لطافت [illegible] نظاره جمال [illegible]

[illegible]

وله

وله

وله

وله

[illegible]

اکر ان [illegible]

[illegible]

نصیحت [illegible]

[illegible]

نسخهٔ خط ... النسخ ... [illegible]
٣ ... رقاع ... [illegible]

[illegible]

عالم زار زوفا ... [illegible]
شد ... [illegible]
... [illegible]
طریق مبارک قدم ... و اصل و صدق ... [illegible]
... سعید و اصل ... [illegible]
توام ... [illegible]
فارغ ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

وله

[illegible]

وله

[illegible]

وله

[illegible]

وله

[illegible]

[illegible]

ولـه

[illegible] دارم

[illegible]

خاقان [illegible] سلطان [illegible]

[illegible]

ولـه

[illegible]

[illegible]

عالم النفس عالم عنصر

عالم آفاق عالم افلاک

خزر

نام ولایتی [illegible]

نوائب مصیبتها و سانحه ها

نائبه سانحه و مصیبت

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وارزانی داشتن [illegible]

[illegible] مقصود [illegible]

[illegible]

حفظ [illegible] و [illegible] قبول [illegible]

[illegible]

[illegible]

شرح ... ملا محمد نصیر ... [illegible]

[illegible] ... اسلام ... [illegible]

[illegible] ... طواف ... [illegible]

معرفت ... [illegible]

وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا بینهما ... [illegible]

وجادلهم بالتی هی احسن ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] الارض [illegible]

[illegible] الطول و العرض [illegible]

[illegible] المعظم [illegible] العطارد [illegible]

[illegible]

[illegible] سنه [illegible] الحجه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ارزوی

[illegible]

کلمتین باحمرا کلمتین

و اصحابا لجمهور

[illegible]

این همه دلگرمی در کار ... [illegible]

... در ماند ... [illegible]

این همه بار ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بی گره در کار و بار من نشد [illegible]

[illegible]

بعد حمد [illegible]

[illegible]

العدل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

العالمین ... الطین ... [illegible]

... الحمد ... الصلوة ... [illegible]

و خلاصه عالم ... الارسل ... النبل ... [illegible]

الخلق ... الاحساب ... البحر ... الارض ... الیوم ... [illegible]

من النجات ... الاخبار ... [illegible]

تسلیمات ... جامع الاخبار ... [illegible]

که حدیث ... اکمال الدین ... [illegible]

علیهم ... [illegible]

و معجزات ... [illegible]

حق ... کتاب ... علم ... جامع العلوم ... [illegible]

و ریحان ... العلم ... الامر ... [illegible]

و لایت ... الوارطیبین ... مطلع العین ... [illegible]

لمیزل ... الوجه ... الابهر ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

حرف ... فصل ... [illegible]

صحف ابراهیم ... صحایف ... [illegible]

و تورات ... [illegible]

ورق ... لوح محفوظ ... [illegible]

زمان ... [illegible]

کشف ... [illegible]

مضمر ... الحکمه و فصل الخطاب ... [illegible]

... الکبری ... [illegible]

الحمد لله الذی ... العالم ... [illegible]

... الافاق ... و حدوث ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

عن البدع ... جوامع ... الصلوة ... [illegible]

[illegible]

دل ... [illegible] ... شاد ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

مورود زدریج ... خوارزم ... آورده در کمال استقلال ... [illegible]

وعمره ولایت والاثمان ... خدیو زمان آورده ... بکمال استقلال فی رابعة النهار ... [illegible]

سان پایه کیره قصر دولت ... تسلط و دوام سلطنت ... مدعا کالشمس فی رابعة النهار ... [illegible]

... آن ولایت ... [illegible] ... واز اولی

عشایر آن ... سپس ... [illegible] ... مضمون و

اخاص و عام اقالیم ظاهر ... شده باشد ... بوده ... اختلاف ... اولیا

... [illegible] ... الفساد ... کردید

بوده باشد و در شاه راه اخلاص و اختصاص ... والله لا یحب الفساد ... از جانب ...

سعی فی الارض لیفسد فیها و یهلک الحرث والنسل ... وفساد ... [illegible]

اندیشی عباد و ... [illegible]

دولت ارجمند مشمول ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

ظاهر و ... صاحب و ... شرح جامی ... امام عبد الله ...

[illegible]

...

آثار ایشان ... مهیا و آماده ... امور ممنوعه ...

عمادیدر ... مهیا و آماده ... وفاق ... آل علی ... معمول ...

وحالیا چه دیگر ... رایج ... و اجلال ...

ورنه وفاق رایج ... ادم ... اجاب ... اوایل ...

انشاء الله العزیز انجمه ... سلطان ... اهل وفاق ... بالمدد ...

خوارزم بوده ... افاده ... مسند ... بعد ...

عبد الحمید مدرس ... علوم دین ... الی الان ...

آمین ... طالبان علوم دین ...

دکن رکین ... معلی ...

عدم انکشاف ... قدم ... مدار ...

خفته و بلند ... اصول ...

خوش ... فروع ...

بدی نمود ... اصول و فروع ...

بعنوان ... معلق ...

محمد

...

[illegible]

[illegible] رفته و از [illegible] لا اله الا الله [illegible] اقدام می [illegible]

[illegible] احرام [illegible]

[illegible]

جزو [illegible] در قرآنند [illegible]

[illegible] عام و خواص [illegible]

[illegible] تقوی و صلاح [illegible]

[illegible] حرام و حلال [illegible]

[illegible] اگر زمان [illegible]

[illegible] النون و الصاد [illegible]

[illegible]

و یا بعضی [illegible] نقاب بود و دل از [illegible]

[illegible] خوب [illegible] شود و [illegible]

[illegible] دولت [illegible]

[illegible] صورت [illegible] دولت [illegible]

[illegible] دلارامی [illegible]

[illegible] افکار [illegible]

الحق [illegible] صاحب [illegible]

[illegible] چون [illegible] عذار [illegible]

صاحب [illegible] چون [illegible] عذار [illegible]

[illegible] چون ابرو [illegible] عطر [illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible]

خوش [illegible] چون [illegible] و سوسن

چون [illegible] چون [illegible] لب [illegible] صدف

و زنخ [illegible] خال [illegible] دهان [illegible] دندان [illegible] صدف

خال رخش [illegible] آمیز [illegible] صدف [illegible]

[illegible] زبان سوسن [illegible]

زبانش چون زبان سوسن [illegible] ای نواخوان [illegible]

و [illegible] حلقوم [illegible] چون [illegible] ساعد [illegible]

لطافت و [illegible] چون [illegible] مرجان [illegible]

و آینه [illegible] چون انگشت [illegible] حیات [illegible] چون [illegible]

چون [illegible] آفتاب [illegible] مرجان [illegible] موی [illegible]

هلال انگشت [illegible] چون [illegible] یاسمن [illegible]

[illegible] چون [illegible] یاسمن [illegible]

نسرین [illegible] چون [illegible]

زرین [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مکان [illegible] صاحب [illegible]

فصل [illegible]

[illegible]

[illegible]

عظیم [illegible]

[illegible]

ادیب رفیع رقعی

به مخلص را در سلیس ... آیتی بیشتر ... و ... دکوی

ابن ... کار ... در ... قبله ... بیشتر و ... ارادت ...

... در معنا ... بوده ... آن ... [illegible]

... تحریر ... کار ... معرف ... در ... ساله ... [illegible]

در ... ارتباط ... بوده ... [illegible]

حافظ ... حسد ... عیان ... بوده ... [illegible]

خطاو ... بشر ... قسمت ... صفات ... مجلس ... [illegible]

در ... دائمی در ... العلم ... کتاب ... [illegible]

... آن ... الله ... تحریر ... [illegible]

... در ... قدیمی ... الحاصل ... [illegible]

کشوده وان ... نظر ... الصاف ... بیرون ... [illegible]

کمال عالی ... عجم ... اعزاز ... [illegible]

آن زبان ... [illegible]

وان ... [illegible]

... سکزه ... ال

در مرتبه ... لایق ... آن را ...

که قابل ترقی و لایق ... بود آن را ... عالم فروز ...

آن تواند بود و راه ... تحصیل ... الله تعالی ... [illegible]

تقدم شوق تواند بود ... شیراز ... جولان باد

انعام ... در مضمار ... سعادت ... [illegible]

و انتساب روز ... در ... [illegible]

مبدا ... امانی و آمال ... [illegible]

راوزر ... [illegible]

حواله ... عظمت ... [illegible]

اخلاص ... [illegible]

زیرا ... ادام الله ... [illegible]

... [illegible]

دای ... [illegible]

نوزاد ... باد ... والسلام

... احمدخان ... حلوبین ... دوستی و الغ ... من الدوین

ارزاشوی
... [illegible]
فرانت
... [illegible]
کلشهرام دفتر ... [illegible]

العلیین نفاذ و عازم ... زاده چون
رت مامور ساطع النور ... دولت علیه ... ذات
... والی بغداد و والده ... احکام ... نفاق و عناد نموده
احمد پاشا والی بغداد ... انباء ... بجول ... الی ... بوده
وال عثمان ... جود احداث فتنه ... الدوله ... روانه ... خلافه
مجبن اعراض ... فاسده ... بعزم ... دفعه ... جمعی ... دار
... اکاه ... افواج ... دفعه ... واقع ... بغداد ... [illegible]
این ... الطاهر ... و کرکوک ... اشرف و کربلای معلی ... [illegible]
الان ... منصور ... بکار ... الی اتمام
دوازده هزار ... محصور ... افواج ... [illegible]
... بحیط تصرف درامده ... روزی ... عازم حدود ... [illegible]
چون ... قلعه ... تسخیر قلعه چند روز ... [illegible]
روزی ... انجام ... بعضی ... وصدق عهد ... [illegible]
آن ... والاحاد ... بوده ... الکرام ... [illegible]
ندارد ... [illegible]
زمان ... عالیجاه ... [illegible]

... و وزرای ...
... اخلاص ... سلطنت ...
این ... مظفر ... منتظر ...
ادوار ... نظر ... مملکت ... جهان
از آنجا که ناظم کارخانه قضا و قدر ... جهان
وفق امور جهانبانی ... نظام کارخانه عالم امکان ... دارا
ارای نواب ... افزای ... فرمان ... آرای
معموره ... دولت ... کرده ... عطیه ... آن
ایران ... اقدس ... بدیدار ... عطیه ... بوده
ازین ... مبارک ... عظمی ... جلال ... بوده
طراوت ... [illegible]
روی کار ... فرموده ... [illegible]
فلک ... و علامات ... خاص ... [illegible]
... و آثار ... صوفیه ... [illegible]

طرح ساختن فروغ طلا ...

... که کتاب ... ماده ... ز آب ... کنند

جدا ... بطرف چین ... چکانیده ... دولتی

بروق طلا را با ... در ... تا المده ... دزد

طرف ... العمر ... [illegible]

حس ... کرده ... زرشک ... آب ... زرد

خشک ... سود ... آنکه ... ریخته

برده ... آن ... خواهند شسته

کرده ... آن ...

اندک ... ورق ... نقاره ... طلا

دولت ... لیمو ... اندک

آب ... طلا ... نقره ... روغن ...

... آب ... که ... ورق ... افتاده

... کتابت ... آب ... قلم ...

... آب ... نوشته ...

... بعد ...

اول ... کند

ناظر وزارت و ...

سبحان روی درگاه حضرت ... آل ... و ... عالم

العالمین ... مکان اعلیا ... از ... ماهیم ... منوره ... مدت ... ارباب

ثنا ... منظور ... ارباب ... خاقانی ... و ... الدار ... ارتضی ... شکوه ...

فرستادن ... بلعت ... ماه جلال ... طوع ... حیاتی ... سلطنت ... ملک ...

بکوبان ... حمد ... اشرف ... آغاز ... طالع ... علامی ... اختصاص ... سود ...

صبیان ... فرح بخش ... الملک ... و ... ناظرا ... خلوت ... [illegible]

رغوش بوده ... عقیدت ... انظار الطاف خاص ... فرزند ... صاحب ...

ماست ... امر ... مسطور ... کار خاصه ... از ... عالی ... الموالی ...

ابتدا از ابتدا ... فلان ... نظارت ... معاف ... معموره ... این ... زمین ... ابراب

منصب جلیل القدر نظارت ... اقدام ... نموده ... جلال و معمار ... رواق ... منقوش ... تماثیل ... اقبال

امعان ... نظارت ... افراسته ... بیمار ... افلاک ... قدر ... اراکی ... عناصر را

چون از روز ... خشت ... بنا ... تمیز ... بنجار ... نجار ... ارکان ... جاذب ... کلها ... مرصع

... خلیفه ...

حجر ... زنب ... مرید ...

... بعد ...

... ادا ...

۱۷/۱